

Papi

Fundació Jaume Bofill

MEMÒRIA DEL PROJECTE : "LA COL.LABORACIÓ DELS PROFESSIONALS DE SUPORT EXTERN A L'IES POBLENOU EN L'ACOLLIDA D'ALUMNAT I FAMÍLIES IMMIGRANTS"

- Montse Tejeda i Jordi Pino, educadors dels Serveis Socials de Poblenou
- Montse Ros, Jordi Ferrer i Carme Menéndez de l'equip de Probens
- Associació per a la promoció i el benestar social-
- Margarita Torán, treballadora social de l'EAP Sant Martí-La Verneda
- Coordinació : Elena Vidre, psicopedagoga de l'EAP Sant Martí-La Verneda

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in financial matters. The text outlines various methods for collecting and organizing data, including the use of spreadsheets and specialized software. It also highlights the need for regular audits and reviews to ensure the integrity of the information.

2. The second section focuses on the role of communication in the organization. It stresses that effective communication is crucial for coordinating efforts and ensuring that all team members are aligned with the organization's goals. The text provides guidelines for both internal and external communication, including the importance of clear, concise messaging and the use of appropriate channels. It also discusses the benefits of regular meetings and reports in keeping everyone informed and engaged.

3. The third part of the document addresses the issue of resource management. It explains how to identify and allocate resources efficiently to maximize productivity and minimize waste. The text offers strategies for prioritizing tasks and managing time effectively, as well as advice on how to handle budget constraints. It also touches upon the importance of maintaining a good working relationship with external stakeholders, such as suppliers and partners, to ensure a smooth flow of resources.

4. The final section discusses the importance of continuous improvement and innovation. It encourages the organization to regularly evaluate its processes and seek ways to enhance efficiency and effectiveness. The text suggests implementing a system of feedback and suggestions from employees, as well as staying up-to-date with the latest industry trends and technologies. It concludes by emphasizing that a commitment to ongoing learning and growth is key to long-term success.

INDEX

1. PRESENTACIÓ	2
2. INTERVENCIÓ AMB L'ALUMNAT	4
2.a. Aspectes Generals	4
2.b. Metodologia	5
2.c. Actuacions	7
2.c.1. Jocs Interculturals	7
2.c.2. Taller de Llengua	8
2.c.3. Activitats Extraescolars	10
2.c.4. Orientació i inserció laboral	12
3. INTERVENCIÓ AMB LES FAMÍLIES	13
3.a. Aspectes Generals	13
3.b. Metodologia	14
3.c. Actuacions	14
3.c.1. Programa d'Acollida	14
3.c.2. Taller de Confecció	16
3.c.3. Sortides pel barri i la ciutat	18
4. CONCLUSIONS	19

ANNEXOS

Bloc I

A. COL·LABORACIÓ AMB ENTITATS I SERVEIS	20
B. PROJECTE APROPEM-NOS	21

Bloc II

REPORTATGE FOTOGRÀFIC	23
-----------------------------	----

Bloc III

DOSSIER JOCS INTERCULTURALS

Bloc IV

FACTURACIÓ

1. PRESENTACIÓ

El nostre projecte es va presentar pel curs 1999-2000, amb la perspectiva d'una ampliació posterior. Així va ser a la pràctica, doncs es mantingueren les necessitats detectades a l'IES Poblenou, en relació a l'alumnat nouvingut i/o susceptible d'actuacions més particularitzades.

Si bé s'ha vingut realitzat un seguiment més intensiu en aquells/es alumnes i famílies que podien patir processos d'exclusió social, la memòria només reflectirà les actuacions amb l'alumnat i famílies d'immigració recent, com era l'objectiu del projecte.

Algunes de les propostes les veníem realitzant de forma habitual, des de feia un temps. Altres no eren possibles, de no comptar amb un recolçament econòmic. L'ajut de la Fundació Serveis de Cultura Popular si més no, va permetre cobrir alguns objectius, en el benentès de que les necessitats detectades eren i són moltes més. Destaquem però que es varen donar diferents raons que dificultaren l'ampliació i/o aprofundiment de determinats objectius, com anirem comentant.

En la línia apuntada destacar que en el curs 2000-2001, deixaren l'equip de treball dos dels professionals amb els que iniciarem el projecte. Va ser per raons de trasllat de feina, -Jordi Pino va passar a la direcció del Centre Cívic de La Sagrera i Margarita Torán, a un EAP del Baix Penedès-. A partir d'ací continuarem només els professionals de Probens i una persona de les dues inicials, de Serveis Socials i EAP. Destacar també que les actuacions previstes pel curs anterior, es prorrogaren de forma menys intensiva pel 2001-02, abandonant altres com els tallers de llengua. En aquesta fase s'havia iniciat un nou projecte¹, que donava cobertura a determinats objectius que preteníem en el nostre.

La resposta de l'institut va ser un altre factor de reajust, per la seva resposta limitada. Val a dir que és un centre amb un elevat nombre d'alumnes i famílies susceptibles d'exclusió social. Com a institució tenia que assolir un seguit de problemes, com els canvis continuats de professorat curs rera curs i una insuficient dotació de recursos. Situació aquesta poc compensada amb el tipus d'organització i pràctica curricular que, a curt termini, no feia factible una proposta d'educació intercultural. Partiem d'aquesta realitat, pel que el projecte es plantejà només en termes de la intervenció dels professionals de suport extern. Això sí, comptarem amb una major implicació d'alguns professionals del centre, com seria el cas de determinats tutors i tutores. Per aquestes raons la memòria reflectirà, de forma quasi exclusiva, les actuacions en que el centre no ha tingut una responsabilitat directa.

¹ El projecte "Apropem-nos" tracta de consolidar les relacions entre persones immigrants i autòctones de Poblenou, facilitant la convivència i fomentant la participació comunitària de les entitats i equipaments implicats en el projecte. (Veure síntesi del projecte en l'annex).

El nostre projecte el presentaren algunes professionals dels Serveis Socials no vinculades a la nostra experiència, com a justificant i inici d'un nou projecte anomenat **Apropem-nos**, que seria seleccionat per L'Ajuntament de Barcelona, per a un curs i recursos específics. Aquest projecte d'abast ampli, ha permès endegar una proposta ambiciosa relacionada amb l'acollida i suport a infants i adults immigrants. Possibilitat aquesta que valorem de forma molt positiva, i que possibilita es facin realitat alguns dels objectius que preteniem nosaltres a curt i llarg termini.

Els canvis comentats han variat la previsió inicial de sol·licitar un allargament del projecte i en bona part, han retardat el termini de presentació de la memòria. En qualsevol cas s'han mantingut les actuacions iniciades però a un nivell més ordinari, del que seria l'actuació d'un EAP i Serveis Socials en un IES. Pel que fa a Probens, no hi ha una col·laboració actual amb el centre.

La situació descrita no exclou altres possibilitats de treball conjunt entre els nostres serveis i en una línia similar al projecte. En aquest cas en algun centre d'Infantil i Primària de la zona.

2. INTERVENCIÓ AMB L'ALUMNAT

2.a. Aspectes generals

Ha estat una constant en els darrers anys, que l'IES Poblenou incorporés alumnat nouvingut. Estem parlant d'adolescents que arriben a un nou context social i escolar, molt diferent al de procedència i en una fase complexa de la seva vida. Alumnes de famílies quasi sempre mancades del suficient suport, en el seu procés d'integració a una nova realitat sociocultural.

Per situar millor la nostra experiència, destacarem algunes dades significatives. En el 1999-2000, el centre tenia 38 alumnes nouvinguts. Es va passar a 28 en el 2000-01, nombre que augmentà a 39, en el 2001-02. En termes relatius tindriem un percentatge variable del 14 al 20% d'alumnes immigrants, del total d'alumnes de l'ESO. En principi es donava un predomini de magrebins i pakistanesos (37% i 16% respectivament, del total de nouvinguts en el 99-00). Va augmentar però cada cop més, la presència de nois i noies sudamericans/es (56% en el 01-02), en detriment de l'alumnat marroquí (5% en aquest curs).

Variacions aquestes relacionades amb les bosses de població que es configuren a la zona. En bona part per l'oferta d'habitatges a baix cost. Possibilitat aquesta cada cop més reduïda, davant els canvis urbanístics de Poblenou. Aquesta situació pot condicionar l'ampliació del nombre de famílies immigrades amb més recursos i suport de família extensa, al contrari d'altres.

El canvi gradual en el perfil d'alumnes immigrants, ha determinat algun ajust en les prioritats inicials, com seria el cas del taller de llengua castellana. Fonamentalment perquè l'alumnat sudamericà, -cada cop més nombrós-, té competències en aquesta llengua i per proximitat cultural, sol estar més situat en la realitat del nostre context. Això no vol dir que alguns d'aquests alumnes no puguin necessitar una intervenció tant o més intensa, a diferents nivells, que alumnes nouvinguts d'altres indrets.

La nostra pretensió sempre ha estat, des del centre i fora d'ell, el facilitar la millor incorporació d'aquests nois i noies als nous contextos de relació i aprenentatges. En definitiva, afavorir el procés d'inclusió. En base a aquestes finalitats, preteniem complementar algunes actuacions de l'institut, que no eren suficients per a un sector d'aquests alumnes.

En la línia apuntada calia ajudar a que el centre s'orientés envers un projecte d'educació intercultural. Aquesta pretensió la veniem treballant, molt abans de la previsió del projecte i la mantindrem després. Però com es comentava en la proposta del projecte, no entrarem al detall de l'actuació del centre, més enllà de les referències necessàries per contextualitzar les actuacions i valorar els objectius pretesos.

Per últim recordar els àmbits específics en que feien més incidència els objectius del projecte i que més endavant valorarem.

. Oferir eines per afavorir en el centre una posició més activa per al coneixement, respecte i cooperació amb l'alumnat nouvingut -recollit en la intervenció general al centre i l'objectiu 4.a.4.-.

. Situar les necessitats de l'alumnat nouvingut i a partir d'aquí, plantejar actuacions inicials d'informació, orientació i si s'escau, derivació a serveis específics, -objectius 4.a.1.;4.a.2;4.a.5-.

. Millorar el procés de socialització i aprenentatge dels alumnes nouvinguts facilitant, d'una banda, la participació en activitats extraescolars, -objectius 4.a.3;4.a.6; 4.a.7- i d'altra, una millor competència en la comunicació -recollit en la intervenció al centre i l'objectiu específic 4.a.8-.

. Facilitar una millor integració al món laboral, ateses les necessitats específiques d'alguns/es alumnes nouvinguts/des -objectiu 4.a.9.-

2.b. Metodologia

Comentarem breument el context general de la intervenció al centre, en relació a l'alumnat nouvingut. Un cop es constata la incorporació progressiva i en augment d'aquest alumnat, la intervenció de l'EAP pretendria potenciar un projecte de centre en una línia d'educació intercultural. Així doncs tractarem d'afavorir un treball previ d'informació i intercanvi sobre la diversitat de persones i cultures, afavorint el treball en valors i les estratègies de comunicació i resolució de conflictes. Alhora, el treballar aspectes específics per aquest alumnat, en el programa d'acollida al centre i també, que es vertebrés en les diferents àrees d'aprenentatge, la incorporació de continguts interculturals. Aquestes actuacions anaven acompanyades de les que, des de l'administració educativa, ens són encomanades, -informes d'incorporació tardana, derivació a serveis per cobrir necessitats específiques, assessorament en els projectes de centre, etc..-

La col.laboració amb el centre passaria per diferents nivells de coordinació. Així amb l'equip directiu -director i coordinadora pedagògica-, amb el professional de psicopedagogia, en la Comissió d'Atenció a la Diversitat i també, en tutories. Aquestes coordinacions es varen donar amb una periodicitat diversa ² i resultats variables.

² En les fases prèvies al projecte i curs 99-00, havia una coordinació setmanal amb el psicopedagog, setmanal/quinzenal amb la coordinadora pedagògica i la Comissió d'Atenció a la diversitat. Les coordinacions amb direcció eren variables, segons necessitats. Donat el canvi de responsable de coordinació pedagògica i la creació de la Comissió Social, es limitaren les coordinacions en el primer cas i s'establiren mensualment les de la Comissió Social.

Si bé es comptava amb la voluntat de part de l'equip de gestió, per incorporar noves propostes d'educació intercultural, el perfil del centre en la vessant organitzativa i de cultura pedagògica, ho feia difícil. A més estem parlant d'un IES amb molts canvis de professorat, limitació de recursos i llarga tradició d'alumnes necessitats d'actuacions específiques, pel seu context sociocultural.

Si bé es va anar consolidant una col.laboració intensa amb alguns/es tutors/es, ha resultat difícil arrelar una línia d'educació intercultural més real i representada en els Projectes de Centre i fonamentalment, en la pràctica curricular. Val a dir però, que es va donar un avenç en el que fa a seguiment d'alumnes i famílies, a partir de la col.laboració professional en les coordinacions esmentades. El nucli d'aquestes coordinacions i en relació al projecte, el representaria la **Comissió Social**³, que per composició i objectius, ha estat la plataforma per establir un feedback informatiu i de treball conjunt amb l'institut, entre els professionals que assolirem el projecte. Excepció feta de Probens⁴, que limitaria la col.laboració amb el Centre com a tal, pels Jocs Interculturals.

Més enllà de les reunions establertes en el sí de la Comissió Social, els professionals de Serveis Socials, Probens i EAP ens coordinarem amb freqüència i periodicitat variable -mensual o bimensual-. Preveiem promoure i valorar activitats i estratègies dutes a terme. De les concretades en el projecte i diferenciades de la intervenció habitual al centre, destacariem els Jocs Interculturals, el taller de llengua, les sortides pel barri i la ciutat, les col.laboracions en activitats extraescolars i l'orientació-inserció laboral específica. En quasi totes comptarem amb la col.laboració de Probens.

La nostra col.laboració s'amplià a altres entitats, equipaments i/o professionals, si era el cas. Destacariem per exemple les establertes amb la ludoteca Flor de Maig, l'Associació de mares i pares del centre, les entitats esportives de la zona, les associacions culturals d'immigrants... En fem referència a l'annex.

³ La Comissió Social ha tingut una coordinació sistemàtica mensual entre representants de l'institut, -en algun cas amb un professional de l'equip de gestió, el psicopedagog i els coordinadors de cicle-, Serveis Socials i EAP. Aquesta comissió es configurarà amb. També hi participaren i ho fan encara els/les educadors/es socials dels S.Socials de la zona, així com la treballadora social i psicopedagoga de l'EAP. En aquesta Comissió s'han vingut recollint les informacions significatives d'alumnes i famílies susceptibles d'intervenció, així com propostes més globals a consensuar, fent la corresponent valoració d'actuacions i estratègies.

⁴⁴ PROBENS: "Associació per a la promoció i el benestar social".

2.c. Actuacions

2.c.1. Jocs Interculturals

La realització dels "Jocs interculturals", tenia com a objectiu prioritari aportar un element de motivació, -des d'una proposta lúdica i participativa-, a una major sensibilització de professorat i alumnes a conèixer i respectar altres cultures representades a l'institut. Es volia així treballar una posició més oberta i activa envers la diversitat dels grups. Com a mínim, aconseguir un element d'entrada per assegurar, i en altres grups iniciar, activitats de tutoria orientades a la interculturalitat.

Organització

Els J.I. es coordinaren per Probens, que oferí 4 col.laboradores per organitzar els diferents tallers, amb l'ajut dels tutors/es de primer cicle de l'ESO i dues professionals del projecte.

Participants

46 alumnes de 1er. i 2n. d'ESO.

Altres col.laboracions

Es va comptar amb la col.laboració de l'Associació Cultural Ibn Batuta, per a la realització del taller de tatuatge a la henna. També col.laboraren alguns Castellans de Sants i les mares del taller de confecció, que s'encarregaren del taller de rebosteria àrab.

Calendari

2 de Juny del 2000.

Procés

Els Jocs Interculturals passarien per diferents fases:

. 1ª fase. Probens informa del contingut dels Jocs Interculturals a l'equip de l'experiència. L'EAP presenta la proposta a la Direcció de l'IES, a Coordinació Pedagògica i a la C.d'atenció a la diversitat, així com a tutors/es. Un cop assegurat l'interès per part del professorat, es concreten pel primer cicle d'ESO. Es preveia realitzar-los més endavant, en el segon cicle d'ESO.

. 2ª fase. Es fan unes sessions preparatòries a l'institut en les que Probens facilita informació sobre el procediment i corresponsabilitat de l'organització. S'ofereix un dossier explicatiu ⁵ i s'inicia la informació als alumnes, en la tutoria de grup. S'exposen cartells i diversa informació per tot l'institut.

. 3ª fase. Celebració dels J.I. en el Pavelló de la Mar Bella. Els alumnes es distribueixen en grups de 10 i van passant per un primer taller d'ambientació i després, als sis restants. Els tallers es duren a terme per les entitats esmentades i un d'ells -dolços i manualitats- pel grup de mares del taller de confecció.

⁵ Aquest dossier es presenta en l'annex de materials.

Tipologia de jocs i tallers

- . taller inicial d'ambientació-preparació de la festa.
- . tatuatges amb henna.
- . rebosteria àrab
- . pinyates
- . castells
- . jocs dels "cunes" -bressols-
- . altres jocs populars

El final de l'activitat va consistir en una gran Festa Intercultural amb taller de danses, trencar la pinyata i un pica-pica.

La realització dels Jocs Interculturals es realitzaren també en la **Setmana d'Amistat amb el Magreb**⁶ coordinats per Probens.

Valoració

Destacariem l'interès i la participació dels alumnes en la preparació dels Jocs i en els diferents tallers. En especial es mostraren interessats pels tatuatges a la henna i per l'elaboració de "piñates". S'esperava més implicació per part del professorat, però no sempre fou així.

Les mares varen comentar la seva satisfacció, pel fet de poder aportar produccions de la seva cultura que serien molt valorades. Aquesta participació va suposar un apropament entre famílies i tutors/es participants, el que valorem com a molt positiu pel procés escolars dels fills/es.

A més, la realització d'aquesta activitat va facilitar, des de la tutoria de grup, que s'aconguís un clima de cooperació entre companys/es de diferents procedències. Els continguts tractats servien d'entrada a un tractament més aprofundit sobre la interculturalitat, que es mantingué més endavant per part d'alguns/es tutors/es.

2.c.2. Taller de llengua

L'objectiu pretès amb els tallers de llengua, era quelcom més que millorar les competències en castellà i català. Preteniem que la realització dels dos tallers -llengua castellana i catalana- facilités també processos de socialització entre iguals i acostament a la realitat del barri. Per aquesta raó vàrem preveure la realització de les classes en el context de Can Felipa, on es podien oferir altres activitats lúdiques. A més, éssent aquest espai un nucli de dinamització d'activitats i participació de la gent del barri, resultaria més fàcil aconseguir el que preteniem.

⁶ Aquesta setmana d'apropament entre les persones del Magreb i del barri, es venia organitzant des de feia 3 anys, pel Centre Cívic de Poblenou. Algunes alumnes magrebines del centre i les seves mares, participarien en un taller de plats típics del Marroc i tatuatge amb henna.

Organització

Acordarem que L' EAP ho plantejaria al centre, en els diferents espais de coordinació. Un cop situada la necessitat d'aquests tallers, els educadors socials facilitarien els espais del Centre Cívic i Probens assoliria la impartició de les classes, oferint una professora-col.laboradora.

Participants

- . Taller de llengua castellana: 6 noies, -marroquines i pakistanesses-.
- . Taller de llengua catalana: 4 nois i noies de països sudamericans.

Calendari

- . Taller de llengua castellana: Del 24-01-00 al 26-07-00. 48 sessions d'1h. i mitja de durada. Inicialment es faria dilluns i divendres. A partir de març, dilluns i dimecres. Total: 72 hores.
- . Taller de llengua catalana: Intensiu del 03-07-00 a finals de mes. 8 sessions de 2 hores i es realitzaria els dimecres a la tarda.

Activitats complementàries i extraescolars

- . Proposta d'altres activitats de lleure a Can Felipa i compartides amb altres companys/es del centre.
- . Visita a l'Aquàrium de Barcelona.
- . Visita al Museu de la Ciència.
- . Recorregut pel barri i el mercat.
- . Oferiment de l'espai de piscina de Can Felipa amb certes avantatges.
- . Participació de la sortida amb el Bus Turístic amb les mares del taller de confecció.

Procés

1ª fase. Programació per part de l'equip i presentació al centre per part de l'EAP als diferents espais de coordinació.

2ª fase. Selecció conjunta per part de Centre i EAP dels alumnes susceptibles de millora en el procés de comunicació i socialització, Informació a les famílies i relació final de candidats, atenent l'acord d'aquestes i dels fills/es. Programació d'espai i calendari i espai per part dels educadors i la direcció de serveis personals de Can Felipa.

3ª fase. Implementació de l'activitat i seguiment per part dels professionals implicats en l'experiència. S'informa a l'Institut i famílies interessades, des de l'EAP.

Valoració

S'apuntaren a l'experiència menys alumnes dels previstos, però destacariem l'interès dels que es presentaren, llevat de la desmotivació inicial en algun cas. Valorem també la millora real en competències lingüístiques, així com la receptivitat posterior per avançar en les llengües vehiculars de relació i aprenentatge.

Destacar també que la millora del coneixement de les llengües des d'un context lúdic, permetia certa aproximació a altres grups i/o activitats. Aquesta possibilitat va facilitar el desbloqueig d'algunes alumnes i el que adoptaren noves formes de relació amb els altres.

La resposta més oberta a les relacions no s'acompanyà però, de la participació en altres activitats de Can Felipa. Llevat d'algun cas, el que s'aconseguí fou la familiarització amb la dinàmica del Centre Cívic i la participació posterior en alguna activitat puntual, de tipus artístic.

La interrelació entre algunes noies d'aquest grup i les seves mares, del taller de confecció, suposà un efecte multiplicador del procés de socialització d'unes i altres. Però molt en especial, per millorar l'autoimatge i autonomia d'elles.

2.c.3. Activitats extraescolars

. Informàtica

Organització

A càrrec de l'Associació de mares i pares de l'IES. Les classes les donava un especialista en informàtica.

Participants

. Dues noies marroquines i una pakistanesa del 2n. cicle d'ESO.

Calendari

. Abril-maig-juny 2000.

Procés

. Es proposà a alumnes que manifestaren algun interès pel tema. Des de l'EAP s'establiren els contactes amb la direcció del centre, l'AMPA i les famílies.

Valoració

La incorporació a les classes fou posterior a l'inici d'aquestes, també per raons de pressupost. En qualsevol cas, les alumnes que participaren van fer una bona valoració perquè els hi va permetre participar a un nivell molt profitós en el curs posterior. Fem una valoració molt positiva del que suposà aquest pas endavant en el mitjà informàtic, en el que seria l'autoimatge de les noies.

. Activitats de lleure i esportives

En aquest apartat no podem concretar activitats realitzades, però sí un procés de treball per facilitar-les. Des de l'EAP i amb la col.laboració dels tutors i tutores es va fer un sondeig en el 1999-2000 i 2000-2001, per copsar els interessos i possibilitats de participació en esports per part dels alumnes nouvinguts, i també de la resta. Sempre observarem una dificultat afegida en els nouvinguts/des, pel fet de no participar en activitats de lleure. En el cas de les noies per raons culturals prou conegudes. En el cas dels nois també, però en especial, per manca de recursos econòmics i la insuficient referència a un grup d'amics organitzat.

Un cop recollides aquestes dades, es realitzaren contactes amb entitats esportives de la zona -Set-10-, Associació Esportiva Sant Martí, Pavelló de la Mar Bella-, per organitzar grups de bàsquet, football i altres esports. Es va parlar amb determinades famílies immigrants sobre aquesta possibilitat i els coordinadors de cicle s'encarregaren de formar els grups. Al no concentrar-se un nombre d'alumnes suficient per edat-esport, no seria possible tirar endavant aquestes activitats. Excepció feta del alumnes nouvinguts que s'apuntaren al Pavelló Esportiu de la Mar Bella, des de de l'organització i seguiment del professorat d'educació física de l'IES.

En el curs 2000-2001 i 2001-02 es treballaria el mateix procés per part de les educadores socials, però per endegar una proposta d'activitats lúdiques diverses. Les podrien promocionar sota l'empareda de Can Felipa. Passaren una enquesta sobre el temps lliure i realitzaren una valoració final de les preferències dels alumnes. També informaren d'algunes activitats ja en marxa al Centre Cívic. La participació en elles va ser per part d'un nombre reduït d'alumnes -4-. Estarien en preparació altres encara no iniciades, de les que no tenim el nombre de possibles participants.

La previsió seria aprofundir en aquest bloc d'activitats, des del procés de sensibilització de les famílies, al desig de participació per part dels alumnes. En qualsevol cas entenem que aquest àmbit és clau, per aconseguir una inclusió de l'alumnat nouvingut i que algunes dificultats per a la participació poden tenir el seu origen en condicionaments culturals però també, en problemes econòmics. Així doncs treballar en aquest nivell, permet potenciar canvis en d'altres.

2.c.4. Orientació i inserció laboral

Realitzarem un seguiment més particularitzat a un sector d'alumnes immigrants, que no tenien el graduat d'ESO. Eren alumnes -nois- en els que es donava la pressió de les famílies per incorporar-se al món del treball. Per aquests casos es va comptar amb la col.laboració de Probens, que intervingué per establir una tutorització més intensa, a partir d'alguna demanda de l'EAP. S'aconseguí treball mitjançant "Engrunes".

Probens també oferí la possibilitat de formació no reglada per aquest sector d'alumnes, amb la finalitat de millorar les seves competències, sigui en llengua castellana o catalana, així com en informàtica. Activitats aquestes que s'orientaven per millorar les possibilitats de trobar feina i la qualitat d'aquesta. També s'oferiren orientacions pel procés de cerca de treball.

3. INTERVENCIÓ AMB LES FAMÍLIES

3.a. Aspectes generals

Des de la nostra òptica era impensable promoure un procés inclusiu en els alumnes, sense comptar amb el de les famílies. Aquesta necessitat obligava a apropar realitats culturals diferenciades en maneres de pensar i fer, entre l'IES i les famílies. Per tal d'aconseguir canvis graduals en aquesta línia, vàrem intentar la millora dels nivells de comunicació i confiança de les famílies. Aquesta posició deuria suposar també, una acceptació d'ajuda a les seves necessitats bàsiques, en el cas de no tenir-les cobertes.

És evident que la realitat de bona part de famílies immigrades i més, si l'arribada al nostre país és recent, es definiria en termes de mancances i necessitat de suport. Partint d'aquesta difícil realitat tractàrem de cultivar un clima de confiança previ per iniciar un trajecte en comú. En aquest nivell incorporariem les activitats programades en el procés d'acollida.

Un cop establertes unes propostes bàsiques del pla d'acollida al centre i iniciada la intervenció en determinats casos per les condicions de vida, ens centràrem en altres propostes. Seria el cas per exemple, del taller de confecció o de l'aprenentatge de la llengua, i/o les sortides pel barri.- Activitats totes elles estimuladores d'una manera d'estar o actuar, -en especial les dones-, més autònoma i protagonista. En algun cas suposaria millorar situacions compartides entre mares i filles grans.

En aquest procés ha estat necessari, per determinats casos, recórrer a la informació o ajut d'altres recursos i/o professionals, en especial per donar més suport a requeriments legals, laborals, d'habitatge o altres. En l'annex queden descrits aquests serveis.

Els objectius que pretendriem s'organitzarien entorn a aquests àmbits:

- . Actuacions per afavorir l'acollida de les famílies a la realitat del centre, **-objectiu 4.b.1-**.
- . Millora de les condicions de vida **-objectiu 4.b.2-**.
- . Promoció del desenvolupament personal i del procés d'inclusió social **-objectius 4.b.3.1, 4.b.3.2, 4.b.3.3-**.

3.b. Metodologia

La intervenció amb les famílies s'iniciava tan aviat com era possible, un cop informats de l'escolarització dels alumnes nouvinguts/des. La primera entrevista podia ser amb el tutor/a, que informava al psicopedagog del centre i/o l'EAP. En altres casos però, aquesta primera trobada es feia directament amb la treballadora social i la psicopedagoga de l'EAP. Eren famílies en les que hi havia sospites de problemàtica social associada a altres circumstàncies especials.

Un cop coneguda la situació real d'aquestes famílies, els hi oferíem informació significativa per a facilitar l'escolarització dels fills/es o fer ús d'alguns servei o recurs. Al mateix temps informàvem al centre de possibles necessitats a les que donar resposta.

Si la realitat familiar reunia elements de risc, es passava la informació als serveis corresponents. En especial als educadors socials, mediadors en molts casos d'altres actuacions de Serveis Socials. També a altres entitats com Càrites, SAIER... També es demanà la intervenció de Probens, en algun cas d'inserció laboral o de proposta de classes en castellà, a més de la intervenció en els tallers de confecció.

3.c. Actuacions

3.c.1. Programa d'acollida

El procés normal d'acollida a les famílies tenia una dimensió especial, si es tractava de famílies immigrades. Era així perquè es solien detectar necessitats que requerien actuacions més específiques del que seria habitual. En el procés inicial d'acollida a pares i mares, recollíem un seguit de dades que consideràvem rellevants. En general es volien situar les seves necessitats generals, moment del procés d'incorporació al nou context, etc... Els aspectes bàsics que hem vingut considerant en aquesta primera entrevista, passaria per àmbits que es detallaran més endavant.

Des de la nostra intervenció impulsarem que des del centre, s'adoptaren algunes estratègies específiques en l'acollida d'aquestes famílies. Vàrem insistir a l'equip de gestió en la conveniència d'oferir alguna reunió complementària a pares i mares d'immigració recent, així com actuacions de tutoria inicials i contactes amb l'AMPA. En tots els casos per situar determinats aspectes de la cultura del centre, característiques de l'etapa, responsabilitats compartides... En definitiva facilitar el diàleg i la col.laboració entre totes les parts. Per diferents raons, no va ser possible una resposta decidida del centre en aquesta orientació.

Organització

El procés d'acollida inicial es pactaria amb el centre, en les coordinacions pedagògiques i de tutoria. L'EAP assoliria la responsabilitat d'entrevistar a les famílies, en especial a les que podien ser més susceptibles d'exclusió social o en que es donaven alguns indicadors de risc. El centre complementaria en altres casos, vetllant per passar-se la informació a dues bandes.

Participants

L'EAP va realitzar una primera entrevista d'acollida al 38% de les famílies d'alumnes nouvinguts en el curs 99-00 i 26%, en el curs 00-01. Aquestes es realitzaren un cop detectada la necessitat d'actuacions específiques, sigui per la informació del centre o aportada pels propis alumnes i/o observacions realitzades.

Calendari

A l'inici de curs i en el cas d'incorporacions posteriors, quan es requerís.

Procés

Les qüestions que presentem no es tenien que fer de forma explícita i més bé, es tractava de recollir-les a partir de l'entrevista més informal.

Dades a considerar en l'entrevista inicial

- . Temps de vida a Catalunya i del possible reagrupament familiar.
- . Estructura i tipologia familiar, costums.. Procés de dol de separació família extensa.
- . Coneixement de requeriments bàsics per facilitar la seva integració -documentació, tràmits...-.
- . Elements de risc i necessitats determinants, -salut, situació econòmica i de treball-.
- . Expectatives envers la immigració al nostre entorn i respecte als diferents membres de la família.
- . Vivència de les primeres fases de vida al nou context, valoracions sobre diferències, avantatges i inconvenients de la vida anterior i l'actual.
- . Patrons culturals susceptibles d'afectar al procés dels fills/es en la seva integració al nou context educatiu.
- . Formació dels pares, coneixement de les llengües de Catalunya i responsabilitat davant l'escolarització anterior dels fills i filles.
- . Demandes concretes i/o implícites a les que calia donar resposta.

Informació i orientacions oferides

- . Informació del procés educatiu dels seus fills i filles.
- . La informació d'aspectes claus per millorar la seva vida en el nou context - aspectes sanitaris, d'habitatge, formació en llengua catalana-castellana, orientació i cerca de feina...-.
- . Assessorament per millorar la situació de les mares-dones, si fos el cas.
- . Oferta de l'espai lúdic de taller de costura, acompanyat d'algunes sortides.
- . Orientació sobre feina i drets laborals, en tres famílies que ho sol·licitaren. Cerca de treball per a dos pares
- . Acompanyament a dues famílies per sol·licitar la tarja sanitària.
- . Oferta de cursos d'alfabetització per a pares.
- . Atenció jurídica a una família.

Valoració

La pretensió de la programació específica d'acollida, -des del centre i els nostre serveis-, era de facilitar el diàleg i la col.laboració entre totes les parts. Per diferents raons, no va ser possible una resposta decidida del centre en aquesta orientació, però sí es col.laborà des d'algunes tutories.

La percepció dels primers contactes amb les famílies, si bé no sempre es podien dur a terme perquè no assistiren, en la majoria de casos tenien una resposta molt favorable. Les entrevistes ens ajudaren a situar necessitats i adoptar mesures d'actuació posteriors. En la majoria de casos facilitava contactes posteriors i modificar actituds de recel.

3.c.2. Taller de confecció

Aquest taller va ser una proposta que potencià l'ampliació d'interessos i formes de comunicació de mares que, per cultura d'origen i/o altres circumstàncies, tendien a circumscriure la seva vida a la llar, amb pocs contactes amb la realitat de l'entorn social i cultural. S'utilitzà també per facilitar la motivació i l'estudi concret d'alguna de les dues llengües de Catalunya.

Considerem que afavorí processos de gradual autonomia, per actituds observades i comentaris d'elles. En qualsevol cas va facilitar la seva sortida de cert aïllament a nous contextos de relació nous.

Organització

L'organització del taller de confecció es duria a terme per Probens, en estreta col.laboració amb els educadors socials dels S.Socials de Poblenou.

Participants

- . 1ª fase: 5 mares, tres d'elles marroquines i dues pakistaneses.
- . 2ª fase: les mateixes mares que en la 1ª fase.

Calendari

- . 1ª fase: Entre l'11 de febrer i el 14 de juliol del 2000.
- . 2ª fase: Entre el 5 de febrer i el 28 de maig del 2001.

Procés

1ª fase. Programació per part dels professionals de l'experiència i acord sobre responsabilitats de cada una de les parts. Els educadors socials sol·licitarien espai al Centre Cívic de Can Felipa. També s'encarregarien de connectar amb la medidora cultural, que assistiria a totes les sessions per establir ponts de comunicació entre les mares, -la Jamila era de nacionalitat espanyola i marroquí-.

2ª fase. L'EAP va plantejar aquesta activitat, tant als responsables del centre com als professionals de les coordinacions establertes. En petits grups es reuniren alumnes amb més vinculació i semblança cultural, per informar de l'experiència i arribar al compromís de fer arribar la informació a la família.

3ª fase. Les mares que respongueren s'informaren amb detall per part de l'EAP i posteriorment, de l'educadora social, un cop inscrites en l'activitat. Probens s'encarregà de fer arribar les màquines de cosir i algunes peces de roba, -altres es compraren-. Així mateix aquesta entitat oferí la responsable tallerista.

4ª fase. S'inicià el taller. Les activitats del taller van suposar:

- . fer activitats de confecció i patronatge
- . realitzar sortides lúdiques, alguna pel barri i una en el bus turístic.
- . aprofitar aquest espai com element lúdic per xerrar i connectar amb altres persones de Can Felipa -l'hora de l'esmorzar ho facilitava-.
- . participar també amb els fills/es, en un taller de cuina i artesanía dels Jocs Interculturals de l'IES.

. La medidora, Jamila Mohamed, participaria en les diferents sessions i activitats del taller. Les funcions que assolía eren:

- . facilitar l'intercanvi i traduir les explicacions de la professora del taller.
- . oferir informacions d'interès a les mares, per millor organitzar-se i solucionar problemes diaris.
- . motivar a la participació, realització d'altres activitats i millora de l'autonomia.

Valoració

L'assistència al taller, -indicatiu de la valoració que les protagonistes en feien-, ha estat regular des de l'inici. Les mares constataren que la possibilitat de trobar-se en aquest espai, els hi obria més possibilitats de sentir-se còmodes, acollides i properes a relacions que havien perdut, des de que abandonaren el seu país. La valoració positiva la situaven en relació a les companyes del taller i també, en relació a la responsable i/o medidora, així com amb altres persones i professionals del Centre Cívic amb qui tenien algun contacte.

Manifestaren que havien millorat les seves competències en llengua -castellà-. Les que tenien més dificultats pel seu desconeixement inicial -dues d'elles-, s'observà un esforç evident per comunicar-se amb estratègies alternatives, fet aquest que considerem indicatiu de l'activació del seu procés d'integració.

Valorem de forma positiva el que la dinàmica grupal conduís a certa complicitat entre elles, que volien fer altres activitats plegades. Un exemple seria el començar a sortir juntes per fer encàrrecs o comprar al mercat. Canvis importants en dones acostumades a replegar-se en la llar i manifestar poc els seus interessos, per la dependència de les figures masculines de la família. Destacar també que aquest procés beneficià a dues filles grans que havien deixat els estudis, amb poc contacte amb la realitat exterior. Aquestes iniciaren activitats de llengua i sortides més freqüents.

4.- CONCLUSIONS

. El projecte ha tingut diferents nivells d'incidència. Si bé no s'ha aconseguit el procés desitjat en una línia de centre més propera a l'educació intercultural, certament ha promocionat alguns canvis en la pràctica d'un sector de tutors i tutores. Val a dir que aquest resultat no el considerem suficient per assegurar una progressió clara a un projecte de centre inclusiu de la diversitat d'alumnes i famílies. Però com deiem a l'inici de la Memòria, el perfil del centre incorpora molta mobilitat del professorat, insuficients recursos i un nombre elevat d'alumnes susceptibles d'atenció més específica, entre altres factors de dificultat. D'ací la nostra previsió de centrar l'experiència en la intervenció dels professionals de suport extern al centre.

. Si bé la Comissió Social ja estava organitzada amb anterioritat al projecte, en aquest període s'ha consolidat com un dispositiu d'interconnexió professional molt profitós, per planificar, fer propostes i avaluar les actuacions dutes a terme. Considerem imprescindible el potenciar aquest àmbit de coordinació en els centres i també com a primer esgraó per un treball professional en xarxa, amb els professionals de suport extern.

. La millora de competències en comunicació oral i escrita, ha estat un element afavoridor de l'autoestima dels alumnes que hi participaren. Especialment positiu també en la millora dels processos de socialització entre aquests alumnes i companys/es del centre. La funció de prolongació d'aquest taller a altres activitats, no ha tingut el ressó desitjat. En els casos que així ha estat, els efectes potenciadors d'unes activitats i altres, han estat evidents.

. Considerem molt necessari aprofundir en l'oferta i seguiment d'activitats extraescolars, per part d'alumnes nouvinguts, àmbit en el que hem tingut un resultat limitat, també per manca de recursos. Valorem que la participació d'aquests alumnes en activitats organitzades de lleure, optimitza les seves possibilitats d'integració i establiment de relacions entre iguals.

. Hem constatat que la majoria de famílies d'immigració recent, reben de forma molt positiva qualsevol gest o actuació que manifesti un interès per la seva situació vital. És evident que les famílies acollides per altres del mateix país o parentiu, no tenen aquesta necessitat o és menys prioritària. En qualsevol cas, l'ajuda oferida als que es troben en una situació vital precària, ha possibilitat aprofundir en altres nivells de col.laboració.

. L'oferta dels tallers de confecció va ser ben rebuda per un grup de mares més ampli que el definitiu. Si algunes van abandonar a darrera hora, sembla que fou per oposició familiar. Les que hi participaren i també ho feien a les classes de llengua del Centre Cívic, manifestaren un procés més obert i d'ampliació d'expectatives personals.

. Es pot considerar que els professionals de suport extern, alguns-es tutors-es del centre i entitats del barri hem col.laborat en xarxa, el que ha permès una visió complementària i més efectiva. Considerem que és la manera de poder donar una resposta més ajustada a les necessitats que es presenten en l'àmbit educatiu i en qualsevol altre per posar unes bases sòlides que agilitzin canvis a nivell social.

. Valorem com a molt positiu el que aquest projecte fou una llavor per dur a la pràctica "Apropem-nos", projecte ambiciós i que recolliria algunes de les notes proposades però des d'una perspectiva comunitària. Aquesta possibilitat ens complau pel que suposa d'acollida i promoció de la població immigrant del barri.

. El fet de concloure aquest projecte no tanca la possibilitat d'altres col.laboracions professionals ja iniciades, en altres centres de la zona, -en aquest cas, d'Infantil i Primària-.

BLOC I

- A. Col.laboració amb Entitats i Serveis
- B. Síntesis Projecte APROPEM-NOS

ANNEX 1

COL.LABORACIÓ AMB SERVEIS I ENTITATS

1. Can Felipa. C/Pallars 277. Tf.: 932664441.
2. A.B.S. Lope de Vega (Poblenou).
3. CITTE. Comissions Obreres. V.Laietana 16, 1er. T.: 933150711
4. Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats -S.A.I.E.R-.
Av.Paral.lel 202.Tf.: 934237828.
5. Fundació Engrunes. Centre Alexandre Galí . Tf.: 934086337.
6. Fundació "Formació i Treball". Cristòfor de Moura 126-129. Tf.: 933086400.
7. Càrites . Programa de migració. Banys Nous 16, 2n. 1ª. Tf: 932681133
8. Associació Ibn- Batuta. C/Sant Pau 82, bx. 08001. Tf.: 933293054
9. SOS Racisme . Pge. de la Pau 10 bis, entl. 2ª. 08002. Tf.: 933010597; 934120034
C/Cuba 2. Hotel Entitats Can Guardiola. Dptx. 3. (Sant Andreu)

DOCUMENT 2

APROPEM-NOS

1. ORIGEN DEL PROYECTO

Durant la dècada dels 90 el paisatge quotidià del Poblenou s'ha anat transformant. Persones de diferents països i orígens han aportat altres idiomes, colors i tradicions als habitants del barri. Aquest procés ha estat observat amb inquietud agradable pels uns, amb indiferència pels altres i, perquè no dir-ho, amb interrogants per molts veïns del barri.

Aquesta inquietud es va transformar de forma positiva arran de la Setmana Solidària del Poblenou l'any 1999. Aquesta Setmana va servir com a primer contacte amb persones immigrants del barri. Creiem que feia falta potenciar un projecte que servís per APROPAR-NOS entre les persones de diferents cultures que vivim al mateix barri...

La Setmana Solidària va significar un abans i un després en les relacions i la mútua percepció entre la cultura d'acollida i les tradicions i usos que ens aporten els nouvinguts.

L'APROPEM-NOS, però, no tan sols va dirigit a la població immigrant nouvinguda al territori, sinó que també i d'una manera molt especial, va dirigit a tota la població en general, ja que el projecte ha de servir per sensibilitzar el barri en el respecte i la tolerància amb les persones immigrants.

Durant l'any 2000, hem iniciat un projecte per poder continuar anar treballant des de les diverses entitats la participació i l'obertura i donar a conèixer al barri el fenomen de la immigració.

2. OBJECTIUS DEL PROYECTO

- 1.- Conèixer la realitat quotidiana de la població de diferents països i orígens culturals.
- 2.- Apropar mútuament les diverses cultures que conflueixen al Poblenou.
- 3.- Fomentar la participació comunitària de les diferents entitats i equipaments implicats en el projecte APROPEM-NOS, així com la participació individual i/o organitzada de la població d'immigrants.

- 4.- Establir un espai de reflexió, de col·laboració i d'autoajuda entre els diferents col·lectius del barri.

3. CAMPS D'ACTUACIÓ

Lleure infantil i juvenil:

Activitats educatives adreçades a infants i adolescents per educar per la solidaritat, la convivència, la tolerància, etc.

Veïnatge:

Establir ponts de coneixement i diàleg entre la gent autòctona i els nousvinguts (al barri) participant a les festes i activitats del barri, etc.

Tallers:

Organització d'activitats específiques perquè les persones immigrades i les autòctones disposin d'elements que els permeti desenvolupar la seva vida quotidiana: llengua, coneixement de la ciutat, coneixement de noves cultures.

Mediació sociocultural:

La mediació com un procés que facilita la trobada de les diverses cultures.

Es potencia la participació de membres d'altres cultures en la Comissió Permanent de Treball de l'APROPEM-NOS.

Qui compon la Comissió Permanent :

AV del Poblenou, Ludoteca Municipal, M. Gràcia Pont, Parròquia Sta. Maria del Taulat, Centre Cívic del Poblenou Can Felipa, Escola d'Adults del Poblenou, Biblioteca X. Benguerel, Parròquia Sagrat Cor, Xarxa Solidària del Poblenou, JOC, Persones Immigrants del Poblenou, Serveis Socials del Poblenou.

⇒ Les reunions tenen lloc cada tres setmanes durant dues hores(19 a 21 h)

Telèfon de contacte : 93 266 44 41 (AV, Serveis Socials, C. Cívic)

BLOC II

Reportatge fotogràfic

RONDA DE BARCELONA

JOSEP MARIA HUERTAS

Pakistanesos, colombians, marroquins, equatorians, armenis i xinesos conviuen amb el jovent autòcton a l'Institut Poblenou, i expressen opinions sobre el que fan, el que els agrada, el que desitgen...

Adolescents d'altres cultures

A l'Institut Poblenou, com en altres centres, joves nascuts en països llunyans lluiten per trobar-hi el seu lloc

PERE BATLLE

Karmen Harutunian és armènia. Va néixer a l'Iran i va arribar a Barcelona perquè el seu pare es va veure obligat a fugir del país. Un obrer del taller que regentava tenia un accident que li va costar l'ús d'un peu, i la justícia musulmana podia ordenar, com a càstig, que Harutunian corrés la mateixa sort. Kar-

men i el seu germà bessó, Ararat, tenen anys i estudien a l'Institut Poblenou. Karmen és una noia desperta a qui li fa il·lusió estudiar medicina. En canvi, el germà, Ararat, amb menys sort en estudis, aspira a treballar per poder ajudar el seu pare en la difícil adaptació a un país tan diferent del seu com És-

ya. Com Karmen i Ararat, a l'Institut Poblenou hi ha 32 adolescents més arribats de diferents països. Els seus pares es van en el procés de mar de l'economia submergida, encara que també n'hi ha alguns que han obtingut un permís de treball. Uns són paletes; d'altres treballen en restaurants o bars; hi ha els que venen a la carretera; algun obrer de fàbrica; algun artista, i uns quants subsisteixen gràcies a la caritat.

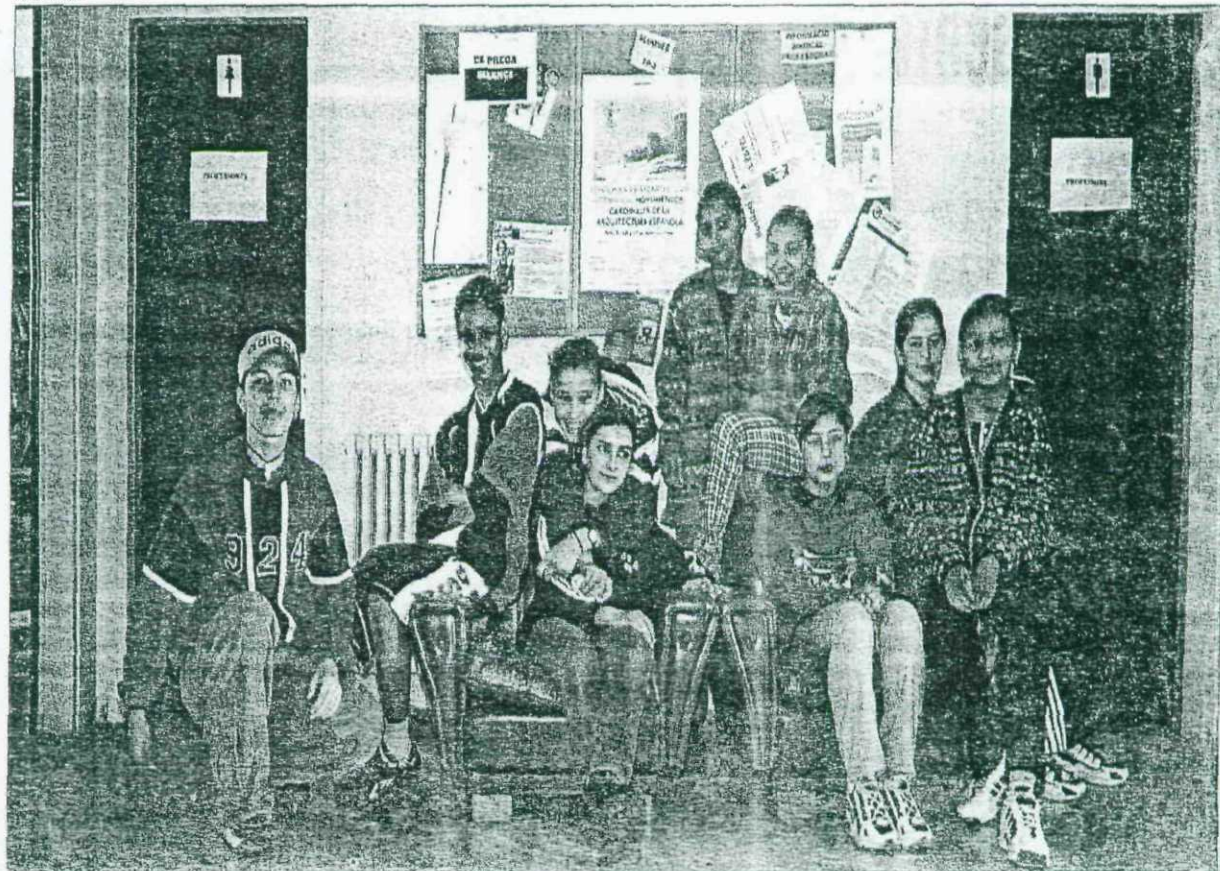
Les procedències són ben diverses. Entre 12 són marroquins, vuit han arribat del Pakistan, hi ha els bessons armenis de l'Iran, tres són xinesos, i tres són peruans; també hi ha dos dominicans, i tres més que representen, cadascun, un país: Colòmbia, l'Equador i el Perú.

El cas del noi interessat a treballar és aïllat; també es dona entre els marroquins. Encara que s'adapten a la nova realitat, conserven atavismes del seu país d'origen. Quan es parla amb tres noies pakistaneses, qui respon és sempre el noi; les dues noies es mantenen silencioses encara que siguin elles les interrogades. A aquestes noies els

costa seguir al costat d'homes i, encara més, participar en les classes de gimnàstica.

Tot i que la relació amb els companys nascuts aquí és bona, el curs passat hi va haver tensió quan va donar sentit de vida un grup denominat White Power, que preconitzava la superioritat de la raça blanca. Fallou Thilaw, un noi de 15 anys nascut al Senegal, ha tingut una discussió forta pel color de la pell. Ouafae té 15 anys, ha viscut a Tèr- a i ara ho fa al Poblenou. És molt competitiva, fins al punt de confessar: "El cor dividit; sovint estic trista".

Al·lè de sincera, el desenvolupament i el coneixement d'un altre idioma, tres noies i dues

Un equip ple d'il·lusions i d'esperances

D'esquerra a dreta: l'equatoriana Cristian, el dominicà Frederik, les amigues marroquines Ouafae i Faddua, les pakistaneses Rizwana i Sumaira, la marroquina Souad, i Anmwaïra i Farzana, també pakistaneses, al vestíbul del seu centre d'estudis, al Poblenou.

Les noies són més obertes a l'hora de tractar dels seus problemes, encara que els costi fer-ho. Hi ha, però, excepcions, com Cristian. Els professors creuen que, a més a més de l'atenció social que requereixen aquests nois pel fet de ser immigrants, amb un reforç adequat poden avançar en la seva educació.

noies, i els diumenges no surt gairebé mai de casa. Faddua és també marroquina i fa quatre anys que és a Catalunya. Al contrari que la seva amiga Ouafae, ella sí que surt amb amigues de l'Institut els dissabtes.

Cristian, de 14 anys, és un equatoriana molt espavilat que només fa nou mesos que viu a Catalunya. Li interessa el bàsquet i li agrada el cine i passejar amb la seva mare i el seu germà. Felipe, un col·lombià molt moreno de la mateixa edat que Cristian, és reservat, però no té manies a reconèixer: "No m'agrada estudiar; només els jocs i la música". El temps lliure el reparteix entre l'esport i els companys.

Rizwana és pakistanesa i té 14 anys.

Hi ha 1.930 nois i noies estrangers que estudien a Barcelona, i molts necessiten ajuda no tan sols escolar

El seu germà Qasar i la seva germana Farzana estudien també al Poblenou. Rizwana té 14 anys i Farzana, 16. Com que Qasar no és amb elles, s'expliquen sense problemes; discretes, això sí, però amb claredat. El seu pare és fireaire i elles surten poc, a caminar per la muntanya. Enyoren el Pakistan. "Són tan diferents,

els costums..." Sumaira (14) i Anwaïra (16) també van venir del Pakistan amb la seva mare, que era professora de gimnàstica. Sumaira critica l'actitud d'algun company, que es burla d'elles. A Anwaïra li agraden l'anglès i les matemàtiques. Se les veu més desimbollades que Rizwana i Farzana, potser perquè no hi ha la trava d'un germà que els vigili el comportament...

Tot i així, la seva actitud topa amb la de les noies del Marroc, més obertes per comentar fins i tot coses del sexe contrari. Ouafae no es mossega la llengua quan afirma que li agraden tots els nois, en igualtat amb Felipe i Cristian, que van reconèixer que les noies estan però que molt bé.

Segons la Conselleria d'Ensenyament, 1.930 alumnes estrangers estan matriculats en centres d'ensenyament secundari. 813 procedeixen de països centreamericans o sud-americans, i 246, del Magrib. Representen l'1,59 per cent del total (121.397), però els professors més inquiets creuen que hi hauria d'haver més atenció a aquests adolescents que han d'afrontar els lògics problemes de tota immigració. "El material humà és molt sensible, i la preocupació de la Generalitat, més aviat tot al contrari", critiquen.

El problema principal està en el fet que ells i les seves famílies necessiten ajuda social, i no només escolar, per deixar de sentir-se estrangers.

Jornades Interculturals

Pavelló de la Mar Bella. 2 de Juny del 2000

Jornades Interculturals

Pavelló de la Mar Bella. 2 de Juny del 2000

Jornades Interculturals

Pavelló de la Mar Bella. 2 de Juny del 2000

Taller de Confecció

Can Felipa. Maig del 2000

Taller de Confecció

Can Felipa. Maig del 2000

Taller de Confecció

Can Felipa. Maig del 2000